

แบบการขออนุมัติหัวข้อโครงการพัฒนาระบบงานกฎหมาย

เรื่อง การขออนุมัติหัวข้อโครงการพัฒนาระบบงานกฎหมาย

เรียน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ชื่อโครงการพัฒนาระบบงานกฎหมาย

การพัฒนาระบบงานบังคับคดีของกรมบังคับคดี กรณีศึกษา : การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์

แนวความคิดย่อ

ตามที่กรมบังคับคดีมีภารกิจหลักในการบังคับคดีแพ่งและการบังคับคดีล้มละลายตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล โดยในแต่ละปีมีปริมาณคดีเข้ามาสู่กระบวนการบังคับคดีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับคดีแพ่งจะมีปริมาณคดีในแต่ละปีสูงถึง ๕๐,๐๐๐ รายต่อปี ในขณะที่บุคลากรในการปฏิบัติงานถูกจำกัดด้านนโยบายของรัฐทำให้การบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อขายทอดตลาดนำเงินมาชำระให้แก่เจ้าหนี้เกิดความล่าช้าและใช้เวลานานเกินควร เห็นสมควรที่จะต้องมีการพัฒนางานบางอย่างให้รวดเร็วมากขึ้นเพื่อรองรับปริมาณงานในอนาคต เช่น ในส่วนของการยึดทรัพย์สินที่อาจจะปรับปรุงให้รวดเร็วมากขึ้นโดยอาจนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับงานในส่วนนี้ได้ ซึ่งคงต้องพิจารณาทั้งในข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติว่าจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่

การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ประกอบด้วยการยึดอสังหาริมทรัพย์และยึดอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะในส่วนของ การยึดอสังหาริมทรัพย์ นั้น กรมบังคับคดีได้มีการพัฒนาระบบการยึดอสังหาริมทรัพย์จากเดิมที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์ ณ สถานที่อสังหาริมทรัพย์ นั้นตั้งอยู่ มาเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอง จุดประสงค์หนึ่งเพื่อเป็นการลดภาระในการเดินทางของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งทำให้แต่เดิมในแต่ละวันเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถทำการยึดได้เพียงไม่กี่สำนวนเท่านั้น เมื่อมีการเปลี่ยนเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการผลที่ตามมาทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยึดอสังหาริมทรัพย์ ในแต่ละวันได้ปริมาณ ที่เพิ่มมากขึ้นเพียงแต่ผู้นำยึดนำเอกสารประกอบการนำยึดมาแสดงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเจ้าพนักงานบังคับคดีก็จักดำเนินการยึดให้

แต่อย่างไรก็ดี ปัจจุบันปริมาณจำนวนคดีที่มีเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งมีการจำกัดบุคลากรทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นผู้นำยึดจำต้องเดินทางมาตั้งเรื่องขอนำยึดซึ่งมีค่าใช้จ่ายและก่อให้เกิดการสูญเสียด้านเศรษฐกิจทั้งด้านคุณค่าของเวลาที่เสียไปหรือพลังงานที่ถูกใช้ไปอย่างสิ้นเปลืองนั้น

คณะผู้จัดทำโครงการเห็นว่าควรมีการคิดและวิจัยกรณีการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานของกรมบังคับคดี และทำให้การยึดอสังหาริมทรัพย์มีความรวดเร็วและเป็นมิติใหม่ในการดำเนินการบังคับคดี ซึ่งไม่ว่าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้นำยึดจะอยู่ที่ใดก็สามารถตั้งเรื่องยึดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้โดยการใช้ระบบออนไลน์ไม่จำเป็นต้องเดินทางมาตั้งเรื่องยึด ณ กรมบังคับคดี ซึ่งการจะนำระบบดังกล่าวมาใช้ได้หรือไม่ นั้น มีประเด็นข้อกฎหมายที่จำต้องศึกษา กล่าวคือ การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ นั้น จะมีผลเป็นการยึดเมื่อใดสามารถพิจารณาได้เป็น 2 กรณี

๑. การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ จะมีผลเป็นการยึดต่อเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่คำนึงว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีจะได้เปิดอ่านเอกสารหรือข้อความในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นั้นๆ หรือไม่
๒. การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ จะมีผลเป็นการยึดต่อเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้เปิดอ่านหรือทราบข้อความในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

เหตุที่จำต้องพิจารณาประเด็นดังกล่าวว่าจะมีผลเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์และลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถจำหน่ายโอนอสังหาริมทรัพย์ได้หรือหากได้มีการจำหน่ายโอนไปแล้วหาทำให้ก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายแต่อย่างใดไม่

กรณีจึงมีประเด็นข้อกฎหมายที่จำต้องนำมาพิจารณาประกอบ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๘ และ ๑๖๙ และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔

กรณีหากสามารถยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ได้จะทำให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้นำยึดสามารถนำยึดได้ไม่ว่าอยู่ที่ใดๆ โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมายังกรมบังคับคดีด้วยตนเอง ซึ่งหากสามารถกระทำได้จะทำให้เกิดมิติใหม่ในการบังคับคดี ทั้งยังแสดงให้เห็นว่ากรมบังคับคดีสามารถปรับตัวให้เข้ากับกระแสยุคโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี

รายชื่อสมาชิกคณะผู้จัดทำโครงการ	ระดับ	กรม / กระทรวง	เบอร์โทรศัพท์
๑. นางสาวมะลิไล แก้วมาดิงาม	๖ ว	กองบังคับคดีล้มละลาย ๑	๐๘๑-๘๖๕๗๖๕๓
๒. นายเนตินัย หมวดเมือง	๕	กองบังคับคดีล้มละลาย ๕	๐๘๖-๘๘๐๒๕๗๐
๓. นายเสริมเกียรติ ขวัญปัญญา	๕	กองบังคับคดีล้มละลาย ๓	๐๘๗-๕๘๒๗๖๖๔
๔. นางสาวนิพรชนิ ปิ่นตา	๕	กองบังคับคดีล้มละลาย ๕	๐๘๕-๖๕๗๕๘๑๔
๕. นางสาวกิริยา อินทรเจริญ	๕	กองบังคับคดีล้มละลาย ๕	๐๘๖-๖๘๓๖๑๑๔
๖. นางปิยะนันท์ จันทร์เหล่า	๕	สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้	๐๘๖-๕๘๔๒๕๕๕
๗. นางสาวนิรมล งามละม้าย	๕	สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้	๐๘๖-๕๖๘๔๒๖๑
๘. นางสาวอัญชลี จินตนา	๕	กองอัยการทรัพย์สิน	๐๘๑-๓๑๐๘๕๘๕
๙. นางสาวศิรินาฏ ชีวมงคลการุณ	๕	กองอัยการทรัพย์สิน	๐๘๗-๖๕๘๗๕๑๑
๑๐. นางสาวอุมาพร โสมจตุรัส	๕	สำนักงานวางทรัพย์กลาง	๐-๒๘๘๗-๕๑๔๓
๑๑. นางสาวตุลธร ทรงศิริ	๕	สำนักงานวางทรัพย์กลาง	๐๘๕-๕๒๓๓๑๓๘
๑๒. นางสาวเนาวรัตน์ โรจน์ชีวิน	๕	สำนักงานวางทรัพย์กลาง	๐๘๑-๔๒๖๕๒๕๖
๑๓. นายพิรพงษ์ สุรสิทธิ์	๕	สำนักงานวางทรัพย์กลาง	๐๘๑-๕๒๒๓๒๕๓

(นางสาวมะลิไล แก้วมาดิงาม)

หัวหน้าคณะผู้จัดทำโครงการพัฒนาระบบงานกฎหมาย

เห็นชอบ

(นายชาติ รัตนานนท์)

ที่ปรึกษาโครงการฯ

บทคัดย่อ

ท่ามกลางสถานการณ์ในปัจจุบันย่อมมีอาจปฏิเสธได้ว่ากระแสเทคโนโลยีตลอดจนความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ได้ก่อตัวขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกก็มิอาจหลีกเลี่ยงจากกระแสความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ การกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศของรัฐบาลจึงตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าจำเป็นต้องนำพาประเทศให้สามารถแข่งขันกับนานาอารยประเทศท่ามกลางสถานการณ์ข้างต้นได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐควรจะหันมาใส่ใจในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการทำงานเพื่อให้เกิดมิติใหม่ในการทำงานและก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

จากการที่กรมบังคับคดีมีภารกิจหลักในการบังคับคดีแพ่งและการบังคับคดีล้มละลายตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล โดยในแต่ละปีมีปริมาณคดีเข้ามาสู่กระบวนการบังคับคดีเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับคดีแพ่งจะมีปริมาณคดีสูงขึ้นในแต่ละปี ในขณะที่บุคลากรในการปฏิบัติงานถูกจำกัดด้วยนโยบายของรัฐบาลทำให้การบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อขายทอดตลาดนำเงินมาชำระให้แก่เจ้าหนี้เกิดความล่าช้าและใช้เวลานานเกินควร เห็นสมควรที่จะต้องมีการพัฒนางานบางอย่างให้รวดเร็วมากขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการบังคับคดีได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยึดทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์

การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ประกอบด้วยการยึดสังหาริมทรัพย์และยึดอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะในส่วนของกรยึดอสังหาริมทรัพย์ นั้น กรมบังคับคดีได้มีการพัฒนาระบบการยึดอสังหาริมทรัพย์จากเดิมที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์ ณ สถานที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่มาเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอง จุดประสงค์หนึ่งเพื่อเป็นการลดภาระในการเดินทางของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งทำให้แต่เดิมในแต่ละวันเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถทำการยึดได้เพียงไม่กี่สำนวนเท่านั้น เมื่อมีการเปลี่ยนเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ ผลที่ตามมาทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยึดอสังหาริมทรัพย์ในแต่ละวันได้ปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเพียงแต่ผู้นำยึดนำเอกสารประกอบการนำยึดมาแสดงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีก็สามารถทำการยึดให้ได้ขณะทำงานจึงเห็นควรนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์เพื่อความสะดวก รวดเร็ว จึงได้มีการศึกษาวิธีการยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์เพื่อสนองตอบต่อปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 3 วรรคสาม บัญญัติให้สามารถนำมาใช้กับการดำเนินงานของรัฐได้ โดยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐถูกกำหนดไว้ในมาตรา 35 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่ง บัญญัติว่า “คำขอ

การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศ หรือการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้นำพระราชบัญญัตินี้วิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด” ในเรื่องของการแสดงเจตนาและผลของการแสดงเจตนาได้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และมีการบัญญัติไว้ในมาตรา 13 , 14 , 22 , 23 และ 24 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ส่วนผลสมบูรณ์การยึดทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ก็จะเป็นไปตามมาตรา 304 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จากการศึกษากฎหมายดังกล่าวแล้วเห็นว่ากฎหมายได้บัญญัติการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐไว้อยู่แล้ว ดังนั้น การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์จึงเป็นเรื่องที่สามารถดำเนินการได้ โดยพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้รองรับงานในส่วนนี้เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ให้แก่ประชาชนผู้ใช้บริการและเป็นการพัฒนาของกรมบังคับคดีให้มีความทันสมัยก้าวทันกระแสโลกที่เข้าสู่ยุคดิจิทัลและตอบสนองความต้องการของประชาชนและปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ และมีกฎหมายรองรับให้สามารถดำเนินการได้หรือไม่
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการทำงานของกรมบังคับคดี
3. เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานส่วนอื่นๆของกรมบังคับคดีที่จะสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ได้

วิธีการดำเนินการศึกษา

ศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ กฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 วารสารกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผลของการศึกษา

จากการศึกษาของคณะทำงานการยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์สามารถดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

กรมบังคับคดีสามารถนำระบบนี้มาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ได้ตามผลการศึกษาในบทที่ 4 แต่อย่างไรก็ดีคงต้องมีการพัฒนาในส่วนอื่น ๆ เพื่อให้รองรับการเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกัน โดยต้องมีการจัดทำโปรแกรมเพื่อรองรับงานในส่วนนี้และฝึกอบรมการใช้

คอมพิวเตอร์ให้กับเจ้าพนักงานให้มีความชำนาญเพิ่มมากขึ้นและควรมีเครื่องมืออุปกรณ์
คอมพิวเตอร์ที่มีความทันสมัยเทียบเท่ากับเอกชนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นรูปธรรมได้อย่าง
ชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณท่านสิรวัด จันทรัฐ อดีตรองอธิบดีกรมบังคับคดี ที่ได้กรุณาให้จัดทำโครงการ ฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนานักกฎหมายภาครัฐระดับต้นขึ้นมา

ขอขอบคุณท่านวราภรณ์ ยิ้มพานิชย์ รองอธิบดีกรมบังคับคดี , ท่านผ.อ.รัตนาวดี สมบูรณ์ และท่านผ.อ.ศศิวิมล ธนสถานติ ผู้ผลักดันและเป็นแรงกำลังสำคัญที่ก่อให้เกิดโครงการนี้ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่นิติกรในโครงการอย่างยิ่ง เพราะโครงการนี้ทำให้รู้ถึงความเสมอภาคและความใส่ใจห่วงใยของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้ปฏิบัติงานระดับล่างทุกคน คณะทำงานรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณท่านผ.อ.ชาติ รัตนานนท์ ท่านที่ปรึกษาคณะทำงานที่คอยให้คำชี้แนะให้คำปรึกษา เสนอแนะให้ข้อคิดและให้อิสระเต็มที่แก่คณะทำงานในการมองปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังห่วงใยและใส่ใจในความคืบหน้าของงานอยู่ตลอดเวลา คณะทำงานรู้สึกประทับใจเป็นอย่างยิ่งที่ท่านสละเวลาอันมีค่ามาเป็นที่ปรึกษาให้แก่พวกเรา

ขอขอบคุณนิติกรรุ่นพี่ทุกท่านที่ได้ให้การอบรมก่อนพวกเรา แต่ก็ยังมีความห่วงใยในน้องๆ โดยการรวบรวมเอกสาร คำบรรยาย ต่างๆ ที่ทุกท่านมี และสละเวลาในการชี้แนะแนวทางการเรียนการสอน คณะทำงานทราบดีว่าพวกพี่ๆ ทุกคนก็อยากให้เราประสบความสำเร็จไปพร้อมๆ กับท่านและนำผลงานการศึกษามาพัฒนากรมบังคับคดีของเราให้ดียิ่งขึ้นไป

ขอขอบคุณกลุ่มงานการเจ้าหน้าที่ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาณุมาศ ปูนประเสริฐผล ที่ต้องเหน็ดเหนื่อยในการจัดทำโครงการนี้เพราะถูกจำกัดด้วยระยะเวลา จึงต้องทำงานอย่างเร่งรีบ แต่ก็ยังคงมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณเพื่อนๆ คณะทำงานทุกท่านที่ให้ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานทำให้ผลงานของพวกเราสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะทำงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการพัฒนาระบบงานบังคับคดี กรณีศึกษา : การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนางานบังคับคดีแพ่งของกรมบังคับคดีให้มีความทันสมัยรวดเร็วและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อีกทางหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการนี้จะเป็นการจุดประกายในการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาของกรมบังคับคดีในด้านอื่นๆ อีกต่อไป

คณะทำงาน (กลุ่มที่ 1)

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ..... ก

กิตติกรรมประกาศ ..... ง

สารบัญ ..... จ

บทที่ 1 บทนำ 1

บทที่ 2 การบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาโดยการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา 3

    1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบังคับคดี 3

        1.1 ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี 3

        1.2 เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา 4

        1.3 ลูกหนี้ตามคำพิพากษา 4

        1.4 เจ้าพนักงานบังคับคดี 5

    2. ขั้นตอนในบังคับคดีคดียึดทรัพย์สิน 6

        2.1 การยึดอสังหาริมทรัพย์ 6

        2.2 การยึดสังหาริมทรัพย์ 7

    3. ผลของการยึดทรัพย์สิน 7

บทที่ 3 ความเป็นไปได้ในการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ 9

    1. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 10

        1.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 10

        1.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ 12

        1.3 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 14

    2. การยึดอสังหาริมทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ 14

        2.1 การแถลงขออนุญาตของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา 14

        2.2 ผลสมบูรณ์ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ 15

    3. ความรับผิดในการยึดทรัพย์สินทางอิเล็กทรอนิกส์ 16

        3.1 ความรับผิดของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา (ผู้นำยึดทรัพย์สิน) 16

        3.2 ความรับผิดของเจ้าพนักงานบังคับคดี 16

            3.2.1 ความรับผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 16

            3.2.2 ความรับผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด
                    ของเจ้าหนี้ที่ พ.ศ. 2539 17

บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	19
บรรณานุกรม.....	21
ภาคผนวก	22
ประวัติผู้ศึกษา.....	24

บทที่ 1

บทนำ

ตามที่กรมบังคับคดีมีภารกิจหลักในการบังคับคดีแพ่งและการบังคับคดีล้มละลายตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล โดยในแต่ละปีมีปริมาณคดีเข้ามาสู่กระบวนการบังคับคดีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับคดีแพ่งจะมีปริมาณคดีในแต่ละปีสูงถึง 50,000 รายต่อปี ในขณะที่บุคลากรในการปฏิบัติงานถูกจำกัดด้านนโยบายของรัฐทำให้การบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อขายทอดตลาดนำเงินมาชำระให้แก่เจ้าหนี้เกิดความล่าช้าและใช้เวลานานเกินควร เห็นสมควรที่จะต้องมีการพัฒนางานบางอย่างให้รวดเร็วมากขึ้นเพื่อรองรับปริมาณงานในอนาคต เช่น ในส่วนของการยึดทรัพย์สินที่อาจจะปรับปรุงให้รวดเร็วมากขึ้นโดยอาจนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับงานในส่วนนี้ได้ซึ่งคงต้องพิจารณาทั้งในข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติว่าจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่

การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาประกอบด้วยกรยึดสังหาริมทรัพย์และยึดอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะในส่วนของกรยึดอสังหาริมทรัพย์นั้น กรมบังคับคดีได้มีการพัฒนาระบบการยึดอสังหาริมทรัพย์จากเดิมที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์ ณ สถานที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ มาเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการของเจ้าพนักงานบังคับคดีเอง จุดประสงค์หนึ่งเพื่อเป็นการลดภาระในการเดินทางของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งทำให้แต่เดิมในแต่ละวันเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถทำการยึดได้เพียงไม่กี่สำนวนเท่านั้น เมื่อมีการเปลี่ยนเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการผลที่ตามมาทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยึดอสังหาริมทรัพย์ในแต่ละวันได้ปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเพียงแต่ผู้นำยึดนำเอกสารประกอบการนำยึดมาแสดงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีก็จักดำเนินการยึดให้

แต่อย่างไรก็ดี ปัจจุบันปริมาณสำนวนคดีที่มีเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งมีการจำกัดบุคลากรทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นผู้นำยึดจักต้องเดินทางมาตั้งเรื่องขออนุญาตซึ่งมีค่าใช้จ่ายและก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งด้านคุณค่าของเวลาที่เสียไปหรือพลังงานที่ถูกใช้ไปอย่างสิ้นเปลืองนั้น

เพื่อเป็นการลดการสูญเสียเวลาและเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานเห็นว่าควรมีการคิดและวิจัยกรณีการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานของกรมบังคับคดี และทำให้การยึดอสังหาริมทรัพย์มีความรวดเร็วและเป็น

มติใหม่ในการดำเนินการบังคับคดี ซึ่งไม่ว่าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้นำยึดจะอยู่ที่ใดก็สามารถตั้งเรื่องยึดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้โดยการใช้ระบบออนไลน์ไม่จำเป็นต้องเดินทางมาตั้งเรื่องยึดกรมบังคับคดี ซึ่งการจะนำระบบดังกล่าวมาใช้ได้หรือไม่ นั้น มีประเด็นข้อกฎหมายที่จำเป็นต้องศึกษา กล่าวคือ การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ นั้น จะมีผลเป็นการยึดเมื่อใด สามารถพิจารณาได้เป็น 2 กรณี

1. การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ จะมีผลเป็นการยึดต่อเมื่อ เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่คำนึงว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีจะได้เปิดอ่านเอกสารหรือข้อความในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นั้นๆ หรือไม่

2. การยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ จะมีผลเป็นการยึดต่อเมื่อ เจ้าพนักงานบังคับคดีได้เปิดอ่านหรือทราบข้อความในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

เหตุที่จำเป็นต้องพิจารณาประเด็นดังกล่าวว่าจะมีผลเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์และ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถจำหน่ายโอนอสังหาริมทรัพย์ได้หรือหากได้มีการจำหน่ายโอนไปแล้วหาทำให้อ่าให้เกิดผลในทางกฎหมายแต่อย่างใดไม่

กรณีจึงมีประเด็นข้อกฎหมายที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาประกอบ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 168 และ 169 และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

กรณีหากสามารถยึดอสังหาริมทรัพย์โดยระบบออนไลน์ได้จักทำให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้นำยึดสามารถนำยึดได้ไม่ว่าอยู่ที่ใด ๆ โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมายังกรมบังคับคดีด้วยตนเอง ซึ่งหากสามารถกระทำได้จักทำให้เกิดมติใหม่ในการบังคับคดี ทั้งยังแสดงให้เห็นว่ากรมบังคับคดีสามารถปรับตัวให้เข้ากับกระแสยุคโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 2

การบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาโดยการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ในคดีแพ่งที่คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี อันได้แก่ ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดี อันได้แก่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา อาจร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาได้ ซึ่งในการบังคับคดีตามคำพิพากษาเป็นไปตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 ลักษณะ 2 การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

กระบวนการในการดำเนินการบังคับคดีมีองค์ประกอบสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบังคับคดี
  2. ขั้นตอนในการบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์
  3. ผลของการยึดทรัพย์
1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบังคับคดี

1.1 ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี

กฎหมายได้กำหนดศาลที่มีอำนาจบังคับคดีไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 302 ซึ่งบัญญัติว่า “ ศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดี หรือหมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือมีอำนาจทำคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใดๆ อันเกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งได้เสนอต่อศาลตามบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ คือ ศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นต้น

ถ้าศาลอุทธรณ์ได้ส่งคดีไปยังศาลชั้นต้นแห่งอื่นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่อุทธรณ์นั้นเพื่อการพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามมาตรา 243(2) และ (3) ให้ศาลที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่นั้นเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะได้ออกหมายไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลได้ออกหมายบังคับคดีส่งไปให้อีกศาลหนึ่งบังคับคดีแทนให้ส่งทรัพย์ที่ยึดได้หรือเงินที่ได้จากการขายทรัพย์นั้น แล้วแต่กรณี ไปยังศาลที่ออกหมายเพื่อดำเนินการไปตามกฎหมาย ”

ตามบทบัญญัติดังกล่าว ศาลที่มีอำนาจบังคับคดี ได้แก่

- 1) ศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในศาลชั้นต้น
- 2) ศาลชั้นต้นแห่งอื่นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในกรณีที่ศาลอุทธรณ์ได้ส่งคดีไปยังศาลชั้นต้นแห่งอื่นนั้นให้ทำการพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามมาตรา 243(3) เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะได้ออกหมายไว้เป็นอย่างอื่น

ดังนั้น ศาลชั้นต้นที่พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีนั้นจึงเป็นศาลที่มีอำนาจบังคับคดีโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลจะถึงที่สุดที่ศาลใดหรือคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลใดที่เป็นคำพิพากษาหรือคำสั่งที่มีผลบังคับ

ในกรณีที่ศาลชั้นต้นอื่นทำการบังคับคดีแทนศาลที่ออกหมายบังคับคดี ศาลที่บังคับคดีแทนย่อมมีอำนาจบังคับคดีเช่นเดียวกับศาลเดิม ถ้ามีปัญหาว่าการบังคับคดีดำเนินการไปโดยไม่ชอบผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลที่บังคับคดีแทน ขอให้ห้มคำสั่งเพิกถอนกระบวนการพิจารณานั้นได้ตามมาตรา 302 ในเมื่อยังมีได้มีการส่งทรัพย์ที่ยึดหรือเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไปให้ศาลเดิม อย่างไรก็ตามศาลที่บังคับคดีแทนไม่มีอำนาจสั่งงดการบังคับคดี

1.2 เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา

เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้ชนะคดีตามคำพิพากษาเป็นผู้มีสิทธิบังคับคดีตามมาตรา 271 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ตามมาตรา 271 ใช้คำว่าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา จึงอาจเป็นคู่ความในคดีที่เป็นฝ่ายชนะคดี ซึ่งคู่ความที่ชนะคดีไม่จำเป็นต้องเป็นโจทก์เท่านั้น อาจเป็นจำเลยหรือผู้ร้องสอดตามมาตรา 57(1) ถึง (3) หรือผู้ร้องขัดทรัพย์ซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดี เช่น ศาลพิพากษายกฟ้องโดยให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนจำเลย จำเลยย่อมเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่จะบังคับคดีในส่วนของค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความที่โจทก์จะต้องชำระให้จำเลย

คดีที่มีคู่ความหลายคนเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแต่ละคนต้องดำเนินการบังคับคดี เพื่อประโยชน์ของตน จะบังคับคดีเพื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาคคนอื่นไม่ได้ และจะอ้างสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาคคนอื่นมาบังคับคดีแม้ตนเป็นคู่ความร่วมซึ่งมิได้เป็น ฝ่ายชนะคดีก็ไม่ได้ สำหรับบุคคลภายนอกไม่อยู่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้ แม้บุคคลภายนอกจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์ตามคำพิพากษตามยอมก็ไม่ใช่ผู้ชนะคดีที่จะเป็นเจ้าหน้าที่ ตามคำพิพากษา จึงไม่มีสิทธิขอบังคับคดีต่อให้โจทก์หรือจำเลยซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้ขอบังคับคดีเพื่อประโยชน์ของบุคคลนั้น

1.3 ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

การบังคับคดีแก่ผู้ที่แพ้คดีหรือเรียกว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษา เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในฐานะดังกล่าวเป็นผู้ที่มีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล แต่ไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน

ผู้ที่แพ้คดีที่จะตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ต้องเป็นคู่ความในคดีไม่ว่าในฐานะเป็นโจทก์ จำเลย ผู้ร้องสอดหรือผู้ร้องขัดทรัพย์ ซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดีซึ่งเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องบังคับคดีเอาแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะบังคับคดีเอาแก่บุคคลภายนอกไม่ได้

นอกจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้วยังมีบุคคลอื่นที่อยู่ในฐานะเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย คือ

1. ผู้ค้ำประกันในศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 274 ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าบุคคลใดๆ ได้เข้าเป็นผู้ค้ำประกันในศาลโดยทำหนังสือประกันหรือโดยวิธีอื่นๆ เพื่อการชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือแต่ส่วนใดส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น คำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นนั้น ย่อมใช้บังคับแก่การประกันนั้นโดยไม่ต้องฟ้องผู้ค้ำประกันขึ้นใหม่” ได้แก่ กรณีตามมาตรา 138 , 231 , 234 , 265 , 276 วรรคสอง , 295(1) , 300 และ 301 เป็นต้น บุคคลเหล่านี้ต้องผู้พันตามสัญญาประกัน จึงถูกบังคับคดีตามสัญญาประกันได้โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่

2. ลูกหนี้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ในกรณีที่มีการอายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 311 ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องนั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้บังคับคดีแก่ลูกหนี้ โดยถือว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษามาตรา 312 ได้

1.4 เจ้าพนักงานบังคับคดี

บทบัญญัติมาตรา 278 ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษานำมาวาง และมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดและยึดถือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้และมีอำนาจที่จะเอาทรัพย์สินออกขายทอดตลาด ทั้งมีอำนาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้น และดำเนินวิธีการบังคับทั่ว ๆ ไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดี

การดำเนินการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีนั้น กฎหมายได้บัญญัติวิธีการขั้นตอน อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีให้มีความชัดเจนต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้โดยชอบในฐานะตัวแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะดำเนินการเพื่อให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับชำระหนี้ จนเต็มจำนวน ในขณะที่เดียวกันก็มีนัยที่ต้องการจะคุ้มครองลูกหนี้ตามคำพิพากษามีให้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าพนักงานบังคับคดีจนเกินสมควร เช่น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการบังคับคดีได้เฉพาะในเวลากลางวันและในวันทำการงานปกติเท่านั้น เว้นแต่กรณีฉุกเฉินและได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว และจะยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมในคดีและค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีมิได้ และถ้าได้เงินมาพอจำนวนที่จะชำระหนี้แล้วก็ห้ามมิให้เอาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดออกขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น (มาตรา 284)

ในกรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี บทบัญญัติมาตรา 283 วรรคสอง ได้บัญญัติถึงกรณีเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนตัวแก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในกรณีดังต่อไปนี้

-เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ยึดทรัพย์อันจะต้องยึดภายในเวลาอันควรต้องทำ

-เจ้าพนักงานบังคับคดีเพิกเฉยไม่กระทำโดยเร็วตามสมควร

เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ใช้เงินทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องทั้งปวงของลูกหนี้ตามคำพิพากษาย่อมตกอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามีอำนาจบังคับเอาได้ ทั้งทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีอยู่ในปัจจุบันและที่จะพึงมีในอนาคต ซึ่งรวมไปถึงทรัพย์สินอันเป็นของภริยาหรือของบุตรผู้เยาว์ของ ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นทรัพย์สินที่อาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ แต่ทั้งนี้การยึดหรือการอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะกระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นสำหรับการชำระหนี้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เพื่อการดำรงชีพและการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ มีทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาบางประการไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ตามมาตรา 285 และ มาตรา 286

2. ขั้นตอนในการบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์

การบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำโดยการยึดสังหาริมทรัพย์อันมีรูปร่างและอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ในหมวด 2 มาตรา 303 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้บัญญัติถึงการยึดเอกสารและสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้จัดทำโดย

(1) นำเอาเอกสารหรือทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้ ณ สถานที่ใด หรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควร

(2) มอบไว้ในความอารักขาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยความยินยอมของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือมอบไว้ในอารักขาของบุคคลอื่นซึ่งครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่และแจ้งการยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลเช่นว่านั้นทราบ กับต้องทำให้การยึดนั้นเห็นเป็นประจักษ์แจ้งโดยการประทับตราหรือกระทำโดยวิธีอื่นใดที่เห็นสมควร

การยึดอสังหาริมทรัพย์ มาตรา 304 บัญญัติให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำโดยเอาหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้ ณ สถานที่ใดหรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควร และแจ้งการยึดนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานที่ดินผู้มีหน้าที่ทราบ ให้เจ้าพนักงานที่ดินบันทึกการยึดไว้ในทะเบียน ถ้าหนังสือสำคัญยังไม่ได้ออกหรือนำมาแสดงไม่ได้หรือหาไม่พบให้ถือว่ากระทำที่ได้แจ้งการยึดต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานที่ดินนั้นเป็นการยึดตาม

กฎหมายแล้ว นอกจากนี้ การยึดนั้นยังครอบคลุมไปถึงเรื่องอุปกรณ์และดอกผลสินค้านัยของ อสังหาริมทรัพย์นั้นด้วย

วิธีการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ที่แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ คือ

2.1 การยึดอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง อาคารชุด สิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

การยึดที่ดินให้ผู้นายึดชี้ตำแหน่งที่ดิน หากเป็นที่ดินที่มีโฉนดจะต้องหาหลักเขต และวัดขนาดความกว้าง x ยาว เทียบเคียงกับรูปแผนที่ที่ดินที่เตรียมมาก่อนออกทำการยึดจนพอ จะเชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกันจริงจึงจะยึดได้ สำหรับการยึดที่ดินมีโฉนด หากไม่พบหลัก เขต ผู้นายึดต้องยืนยันว่าเป็นที่ตั้งของที่ดินดังกล่าวจริง ในระหว่างการยึด เจ้าพนักงานบังคับคดี ต้องจด รายงานการยึดที่ดิน บรรยายสภาพที่ดินในระหว่างการยึด ถ้าหากภายหลังปรากฏว่า เป็นการยึด ผิดแปลง หรือที่ดินที่ยึดไม่ใช่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา แผลงถอนการยึดและให้เสียค่าธรรมเนียมถอนการยึดและค่าธรรมเนียมในกรณีที่ไม่มีการขาย จึง จะดำเนินการถอนยึด

2.2 การยึดอสังหาริมทรัพย์ ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ตัว ทรัพย์ ทรัพย์ที่ยึดต้องเป็นทรัพย์ที่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่งหรือกฎหมายอื่น

วิธีการยึดให้ปิดแผ่นป้ายหรือประทับตราไว้ที่ตัวทรัพย์ แสดงให้ทราบโดยแจ้งชัด ว่าทรัพย์นั้น ๆ ได้ถูกยึดไว้แล้ว การยึดทรัพย์สินที่มีค่า เช่น อัญมณีต่าง ๆ ทองรูปพรรณ หรือ ทรัพย์มีค่าอื่น ๆ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำมาเก็บรักษาไว้ในห้องมั่นคงของกรมบังคับคดีหรือผู้ นิรภัยของหน่วยงานนั้น ๆ นอกจากนี้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแถลงขอตั้งเรื่องยึดทรัพย์ หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาประสงค์จะยึดอสังหาริมทรัพย์ที่เก็บอยู่ในบ้านซึ่งมีชื่อลูกหนี้ตาม คำพิพากษาปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าว แต่มิได้เป็นเจ้าของบ้านและเจ้าของบ้านหรือบุคคลที่มี ชื่อเป็นเจ้าของบ้านในทะเบียนบ้านดังกล่าวไม่ยอมให้เข้าไป เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเข้าไปในบ้านมิได้ หากเจ้าของบ้านหรือบุคคลที่มีชื่อเป็นเจ้าของบ้านดังกล่าวยินยอมให้เข้าไปได้ แต่มีการคัดค้านหรือโต้ แย้งจากบุคคลใดก็ตามว่า ทรัพย์ที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษานำชี้ให้ยึดนั้นมิใช่เป็นของลูกหนี้ตาม คำพิพากษา เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแสดงหลักฐานจนเป็นที่พอใจ ว่าทรัพย์ดังกล่าวเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา จึงจะทำการยึดให้ต่อไปได้ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ตาม คำพิพากษาแสดงไม่ได้ หรือเจ้าพนักงานบังคับคดียังสงสัยว่าทรัพย์นั้นมิใช่เป็นของลูกหนี้ตาม คำพิพากษา เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องงดการยึดและรายงานต่อศาลถึงเหตุแห่งการงดนั้น (มาตรา 283)

3. ผลของการยึดทรัพย์สิน

การยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ว่าการยึดสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา 303 และมาตรา 304 ย่อมก่อให้เกิดผลตามมาตรา 305 คือ

(1) ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ก่อให้เกิด โอน หรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่ถูกยึดภายหลังที่ได้ทำการยึดไว้แล้ว ย่อมใช้ยื่นแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ได้ ถึงแม้ว่าราคาแห่งทรัพย์สินนั้นจะเกินกว่าจำนวนหนี้ตามคำพิพากษาและค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องร้องและการบังคับคดี และลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้จำหน่ายทรัพย์สินเพียงส่วนที่เกินจำนวนนั้นก็ตาม

(2) ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับมอบให้เป็นผู้รักษาสังหาริมทรัพย์ที่ถูกยึดหรือเป็นผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกยึดลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิที่จะใช้ได้ตามสมควร แต่ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นเองหรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีร้องขอเจ้าพนักงานบังคับคดีจะระวางรักษาทรัพย์สินนั้นเสียเอง หรือตั้งให้ผู้ใดเป็นผู้จัดการทรัพย์สินนั้นก็ได้รับการกระทำที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษากระทำไปภายหลังที่ได้ทำการยึดที่ไม่อาจใช้ยื่นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ อาจเป็นการทำสัญญาให้เช่าทรัพย์สิน การขาย การขายฝาก แม้ผู้เช่าหรือผู้รับโอนจะสุจริตก็ตาม

ความสมบูรณ์ของการยึดทรัพย์สินนั้นเกิดขึ้นเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้จัดทำรายงานการยึดเสร็จสิ้น แม้ยังมีได้มีการแจ้งการยึดอสังหาริมทรัพย์ไปยังเจ้าพนักงานที่ดิน ลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ตาม อย่างไรก็ตามหากยังไม่ได้แจ้งการยึดแก่เจ้าพนักงานที่ดินและลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ไม่อาจใช้ยื่นบุคคลภายนอกผู้รับโอนโดยสุจริตได้ ดังนั้น บุคคลภายนอกผู้รับโอนโดยสุจริตก่อนมีการแจ้งไปยังเจ้าพนักงานที่ดินย่อมได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น

บทที่ 3

ความเป็นไปได้ในการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยื่นต่อสั่งหากรมทรัพย์

สาเหตุในการศึกษาแนวทางการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการยื่นต่อสั่งหากรมทรัพย์ นั้น มีสาเหตุมาจากความขัดข้องในการยื่นต่อสั่งหากรมทรัพย์ เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะหนี้กับประเภททรัพย์จะพบว่า หนี้ที่มีหลักประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมดและเป็นจำนวนถึงร้อยละ 88.2 จากการบังคับคดีทั้งหมด ซึ่งในจำนวนดังกล่าวนี้เมื่อพิจารณาเฉพาะหนี้ที่มีหลักประกันพบว่า มากกว่าร้อยละ 70 จะเป็นที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง โดยอาคารชุดมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 23 ซึ่งอยู่ในอันดับ 2 ส่วนที่ดินเปล่ามีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเภททรัพย์ชนิดอื่น¹

ในส่วนของหนี้ที่มีหลักประกันซึ่งมีสัดส่วนการบังคับคดีอยู่เพียงร้อยละ 11.8 นั้น ในการบังคับคดีของหนี้ไม่มีประกันทั้งหมด ประมาณร้อยละ 57 เป็นการบังคับคดีเอาแก่สังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นเครื่องใช้ในบ้านและสำนักงานเกือบทั้งหมด ส่วนอีกประมาณร้อยละ 40 เป็นการบังคับคดีเอาแก่สังหาริมทรัพย์เพียงอย่างเดียว

จากผลการวิจัยดังกล่าวเมื่อรวมการบังคับเอาแก่สังหาริมทรัพย์ไม่ว่าจะเป็นหนี้มีประกันหรือหนี้ที่ไม่มีประกันจะพบว่า การบังคับเอาสังหาริมทรัพย์จะมีสัดส่วนสูงมากถึงประมาณร้อยละ 93 จากการบังคับคดีทั้งหมด

ในปัจจุบันกระบวนการบังคับคดีการยึดนั้น เป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่เกิดจากความล่าช้าอันเป็นผลให้กระบวนการบังคับคดีต้องหยุดชะงักลงในบางครั้ง ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าอย่างน้อยทำให้เกิดผลกระทบต่อตัวเจ้าหนี้แน่นอน เนื่องจากทำให้เจ้าหนี้ต้องได้รับการชำระหนี้ล่าช้าออกไปซึ่งนั่นย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัวเจ้าหนี้เองได้เนื่องจากต้องเสียเวลาออกไปอีกอันมิใช่ความผิดของเจ้าหนี้แต่อย่างใด หากเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการบังคับคดีนั่นเอง ซึ่งแต่เดิมในการยื่นต่อสั่งหากรมทรัพย์ได้ทำการยึดโดยวิธีออกไปยึด ณ ที่ตั้งทรัพย์ ซึ่งแม้จะถูกต้องชัดเจนแต่ก็เสียเวลามีไม่น้อย หากทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในที่ห่างไกล และจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากและบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานอันเป็นเหตุให้มีจำนวนค้างยึดจำนวนมาก ในการนี้ กรมบังคับคดีได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับวิธีการยื่นต่อสั่งหากรมทรัพย์ โดยออกระเบียบในการที่อนุญาตให้มีการยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการได้โดยไม่จำเป็นต้องไปสถานที่ที่ทรัพย์ตั้งอยู่ เฉพาะในการนี้ต้องได้รับคำสั่งอนุญาตจากผู้อำนวยการกองหรือผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสาขา โดยการดำเนินการ ดังกล่าวจะทำได้ก็ต่อเมื่อ

¹ วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ การพัฒนาระบบเพื่อการบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ โครงการตามแผนพัฒนากฎหมายประจำปี 2548

สภาพทรัพย์สินที่จะทำการยึดมีรายละเอียดและมีโครงสร้างที่ไม่สลับซับซ้อน หรือมีราคาประเมินไม่เกิน 20 ล้านบาท²

ดังนั้น ในปัจจุบันการนำยึดของเจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีอยู่ด้วยกัน 2 วิธี คือ การยึด ณ สถานที่ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ และยึด ณ ที่ทำการหรือที่เรียกว่า “ยึดตามหลักฐานเอกสารสิทธิ” โดยทั้งนี้มิได้มีกฎหมายบัญญัติรูปแบบที่ชัดเจนว่าต้องทำการยึดอย่างไร แต่ในทางปฏิบัติ หากทรัพย์สินที่ทำการยึดมีมูลค่าไม่เกินกว่า 20 ล้านบาท ประกอบกับทรัพย์สินที่ต้องการยึดมีโครงสร้างที่ไม่สลับซับซ้อน ตรวจสอบได้ง่ายเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยึด ณ ที่ทำการได้โดยไม่ต้องออกไปยึดยังสถานที่ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่แต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม หากทรัพย์สินดังกล่าวมีมูลค่าเกินกว่า 20 ล้านบาท จึงจะออกไปทำการยึด ณ สถานที่ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่โจทก์ที่ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางและค่าใช้จ่าย แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวด้วย โดยการยึดทั้ง 2 วิธีดังกล่าวต่างมีข้อดีและข้อเสียต่างกันไป ในการยึด ณ ที่ทำการแม้จะเป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็ว แต่อาจไม่ครบถ้วนหรือสมบูรณ์ แต่การออกไปยึด ณ สถานที่ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่จะได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนเกิดข้อผิดพลาดน้อย แต่จะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก

ในการศึกษาความเป็นไปในการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์มีขอบเขตที่ต้องศึกษา ได้แก่

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. การยึดอสังหาริมทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์
3. ความรับผิดชอบในการยึดทรัพย์สินทางอิเล็กทรอนิกส์

ซึ่งทั้ง 3 ประเด็นดังกล่าวทำให้เห็นว่าในการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถทำได้หรือไม่ อย่างไร

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การแสดงเจตนาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มิได้บัญญัติไว้ว่าจะต้องมีการแสดงเจตนาออกมาในรูปแบบใด จึงอาจมีการแสดงเจตนาออกมาได้หลายทาง สิ่งที่เป็นสาระสำคัญก็คือ ให้ผู้รับการแสดงเจตนาเข้าใจถึงการแสดงเจตนานั้นก็เพียงพอแล้ว ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นการทำด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือกิริยาท่าทาง หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างใดมีผลเป็นการแสดงเจตนา

² ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2544 , คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 452/2548 เรื่อง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการยึดทรัพย์สิน ลงวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2548

วิธีการแสดงเจตนาอาจแบ่งได้ 3 ประการ

1 การแสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง คือ การแสดงเจตนาด้วยการกระทำด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือการแสดงกิริยาอาการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือการกระทำอย่างอื่นซึ่งแสดงออกโดยแจ้งชัดซึ่งเจตนาของการกระทำว่ามุ่งประสงค์จะผูกนิติสัมพันธ์

2 การแสดงเจตนาโดยปริยาย คือ การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเห็นได้โดยปริยายว่าผู้กระทำได้แสดงเจตนาเพื่อทำนิติกรรมโดยตรงแก่นิติกรรม ย่อมเป็นที่สามารถคาดหมายได้ว่ามีเจตนาที่จะทำนิติกรรมนั้น

3 การแสดงเจตนาโดยการนิ่ง คือ ตามหลักทั่วไปการนิ่ง หรือการงดเว้นไม่กระทำกรณั้น โดยปกติไม่ถือว่าเป็นการแสดงเจตนาทำนิติกรรม เพราะมิได้มีการแสดงกิริยาอาการอย่างใดออกมาอันจะถือได้ว่าเป็นการแสดงเจตนา

การแสดงเจตนาตามหลักกฎหมาย แบ่งได้เป็น 2 กรณี

1 การแสดงเจตนาต่อบุคคลซึ่งอยู่เฉพาะหน้า

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 168 บัญญัติว่า “การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งอยู่เฉพาะหน้าให้ถือว่ามีผลนับแต่ผู้รับการแสดงเจตนาได้ทราบถึงการแสดงเจตนา นั้น ข้อความนี้ให้ใช้ตลอดถึงการที่บุคคลหนึ่งแสดงเจตนาไปยังอีกคนหนึ่งทางโทรศัพท์ หรือโดยเครื่องมือสื่อสารอย่างอื่น หรือโดยวิธีอื่นซึ่งสามารถติดต่อกันได้ทำนองเดียวกัน”

การแสดงเจตนาต่อบุคคลซึ่งอยู่เฉพาะหน้า จึงหมายความว่า

- 1) บุคคลซึ่งอยู่ต่อหน้าซึ่งสามารถรับรู้การแสดงเจตนาได้ทันที
- 2) บุคคลซึ่งมิได้อยู่ต่อหน้าจริงๆ แต่กฎหมายถือว่าเป็นบุคคล “ซึ่งอยู่เฉพาะหน้า”

เพราะสามารถรับรู้และโต้ตอบกันได้ทันที ซึ่งได้แก่ บุคคลที่แสดงเจตนากันโดยผ่านทางโทรศัพท์ หรือบุคคลที่ได้แสดงเจตนาโดยทางโทรศัพท์ เช่น การใช้เครื่องโทรสารที่ปลายทางมี ผู้รับการแสดงเจตนาคอยรับอยู่ ดังนี้ บุคคลที่สามารถติดต่อทำความเข้าใจกันได้ในพื้นที่ทันที แม้ว่าจะอยู่ห่างกันด้วยระยะทางหลายร้อยกิโลเมตร หรืออยู่กันคนละประเทศ หากสามารถติดต่อพูดจาทำความเข้าใจกันได้ในพื้นที่ทันทีก็ถือได้ว่าเป็นการแสดงเจตนาต่อบุคคลซึ่งอยู่เฉพาะหน้า

2 การแสดงเจตนาต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้า หรือการแสดงเจตนาต่อบุคคลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 169 บัญญัติว่า “การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้า ให้ถือว่ามีผลนับแต่เวลาที่การแสดงเจตนา นั้น ไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา ”

การแสดงเจตนาต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้า หรือการแสดงเจตนาต่อบุคคลที่อยู่ห่างกัน โดยระยะทางนั้น หมายความว่า คู่กรณีมิได้อยู่ต่อหน้าที่จะแสดงเจตนาให้เข้าใจกันได้

โดยทันที โดยการแสดงเจตนาแก่บุคคลซึ่งอยู่ห่างกันโดยระยะทางนั้นจะแสดงเจตนาไปยังสถานที่ใดก็ได้ แต่ที่สำคัญการแสดงเจตนาจะต้องเข้าไปอยู่ในอำนาจที่ผู้รับการแสดงเจตนาจะทราบถึงการแสดงเจตนาได้ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าจะมีผู้ใดในสถานที่นั้นรับไว้แทนหรือไม่ หรือผู้รับการแสดงเจตนาจะได้ทราบการแสดงเจตนาหรือไม่

การลงลายมือชื่อ

การลงลายมือชื่อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 9 บัญญัติว่า “เมื่อกิจการอันใดซึ่งกฎหมายบังคับให้ทำเป็นหนังสือ บุคคลผู้จะต้องทำหนังสือไม่จำเป็นต้องเขียนเอง แต่หนังสือนั้นจะต้องลงลายมือชื่อของบุคคลนั้น

ลายพิมพ์นิ้วมือ แงงใด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้น ที่ทำลงในเอกสารแทนการลงลายมือชื่อ หากมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนแล้วให้ถือเสมือนกับลงลายมือชื่อ

ความในวรรคสองไม่ให้ใช้บังคับแก่การลงพิมพ์นิ้วมือ แงงใด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้น ซึ่งทำลงในเอกสารที่ทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ ”

เหตุที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 9 บัญญัติบังคับให้ผู้ทำเป็นหนังสือต้องลงลายมือชื่อเป็นเพราะต้องการจะรับรองหรือยืนยันให้ทราบว่าบุคคลนั้นเป็นผู้จะต้องผูกพันตนรับผิดชอบตามข้อความที่ได้ทำขึ้นอันระบุในหนังสือนั้นนั่นเอง

ในยุคกระดาษ วัตถุประสงค์หรือความจำเป็นที่ต้องมีลายมือชื่อเป็นเพราะต้องการที่จะแยกระบุว่า ลายมือชื่อ สัญลักษณ์ หรือตราเครื่องมือหรือสิ่งอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเป็นเครื่องมือ หรือตราที่แท้จริงของผู้เขียนหรือผู้ทำเอกสารนั้น ลายมือชื่อยังเป็นเครื่องบอกให้ทราบถึงความมีผลและความถูกต้องแท้จริงของเอกสารนั้นด้วย วัตถุประสงค์อีกประการของลายมือชื่อคือ แสดงให้ผู้ลงลายมือชื่อทราบว่าข้อความที่ตนจะต้องผูกพันในเอกสารนั้นว่ามีอย่างไร

1.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

เห็นได้ว่าวิธีการแสดงเจตนาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นการแสดงเจตนาโดยชัดแจ้งซึ่งแสดงให้เห็นความประสงค์ของผู้แสดงเจตนาว่ามุ่งประสงค์จะผูกนิติสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยชัดแจ้งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และมีผลเป็นการผูกพันผู้รับการแสดงเจตนาเมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้าไปสู่ระบบข้อมูลของผู้รับ³

ปัญหาเกี่ยวกับลายมือชื่อของผู้แสดงเจตนาทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคล เพื่อรับรองความถูกต้องแท้จริงของเอกสารและข้อความในเอกสารนั้น เพื่อรับรองความปลอดภัยในการปลอมแปลง และเพื่อแสดงความผูกพันในข้อความที่ตนได้ลงนาม พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 9 ได้บัญญัติรับรองสถานภาพทางกฎหมายของลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า ในกรณีที่บุคคลพึงลงลายมือชื่อในหนังสือให้ถือว่าเป็นข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้า

1) ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงได้ว่าเจ้าของลายมือชื่อรับรองข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นว่าเป็นของตน และ

2) วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมหรือข้อตกลงของกลุ่ม

กฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขวิธีการเกี่ยวกับลายมือชื่อที่ลงข้อมูลในอิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีที่จะเป็นผลเทียบเท่าการลงลายมือชื่อในหนังสือว่า จะต้องมีเงื่อนไขรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการลงลายมือชื่อในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ รูปแบบหรือกระบวนการของวิธีการลงลายมือ

³ ทั้งนี้ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 บัญญัติว่า “การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูล”

ประกอบมาตรา 3 วรรคสาม “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดไว้ในหมวด 4”

ประกอบมาตรา 35 “คำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศหรือการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด ทั้งนี้ ในพระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ หรือให้หน่วยงานของรัฐออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดในบางกรณีด้วยก็ได้”

ชื่อนั้น สามารถระบุตัว เจ้าของลายมือชื่อไว้ และสามารถแสดงได้ว่าเจ้าของลายมือชื่อรับรองข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นว่าเป็นของตน และวิธีการดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ แต่กรณีของมาตรา 9 กฎหมายบัญชีแต่เพียงว่าลายมือชื่อนั้นใช้วิธีการระบุตัวบุคคลรับรองข้อความ และเป็นวิธีการที่น่าเชื่อถือได้ ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 26 ได้วางบทบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ว่าต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ได้เชื่อมโยงไปยังเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่เชื่อมโยงไปยังบุคคลอื่นภายใต้สภาพที่นำมาใช้

2) ในขณะที่สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของลายมือชื่อ โดยไม่มีการควบคุมของบุคคลอื่น

3) การเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดแก่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ นับแต่เวลาที่ได้สร้างขึ้น สามารถจะตรวจพบได้ และ

4) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปเพื่อรับรองความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงข้อความ การเปลี่ยนแปลงใดแก่ข้อความนั้นสามารถตรวจพบได้ นับแต่เวลาที่ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการจำกัดว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่แสดงได้ว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือการแสดงพยานหลักฐานใด เกี่ยวกับความไม่น่าเชื่อถือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์⁴

เห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับลายมือชื่อที่เชื่อถือได้ โดยเน้นที่การเชื่อมโยงของเจ้าของ อำนาจการควบคุมของเจ้าของ กรณีเปลี่ยนแปลงสามารถตรวจพบได้ เป็นต้น ซึ่งตัวอย่างของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ คือ ลายมือชื่อดิจิตอล (digital) โดยใช้เทคโนโลยีระบบกุญแจสาธารณะ (public key infrastructure หรือ pki) ซึ่งเน้นการรักษาความลับ สามารถระบุตัวผู้ส่งได้ มีความแน่นอนแท้จริง หากมีการแก้ไขก็สามารถตรวจสอบได้ว่า มีการแก้ไขและมีหลักฐานแสดง ไม่สามารถปฏิเสธได้ มีบุคคลที่สามารถรับรองกุญแจสาธารณะด้วย⁵

1.3 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 304 วรรคแรก บัญญัติไว้ว่า “การยื่นข้อสั่งการพิมพ์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำโดยนำเอา

⁴ อรรถพร พันธ์พัฒนา, วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (พฤษภาคม 2545) หน้า 371 – 375, 381-383

⁵ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์ จุลภาค คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544, ฉบับที่ 1 (มีนาคม 2545), หน้า 54

หนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้ ณ สถานที่ใด หรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควร และแจ้งการยึดนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานที่ดินผู้มีหน้าที่ทราบ ให้เจ้าพนักงานที่ดิน บันทึกการยึดไว้ในทะเบียน ถ้าหนังสือสำคัญยังไม่ได้ออกหรือนำมาแสดงไม่ได้ หรือหาไม่พบ ให้ถือว่าการที่ได้แจ้งการยึดต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานที่ดินนั้นเป็นการยึดตามกฎหมายแล้ว ”

กฎหมายกำหนดให้การยึดอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น หนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สิน เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ สัญญาจำนอง เป็นต้น จักต้องอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของเจ้าพนักงานบังคับคดี หรือมีการฝากไว้กับสถานที่หรือบุคคลใดตามที่เห็นสมควร ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีจักต้องมีการแจ้งการยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานที่ดินผู้มีหน้าที่ทราบ

2 การยึดอสังหาริมทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์

2.1 การแถลงขอนำยึดทรัพย์ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

- เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำแถลงขอยึดทรัพย์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยต้องแสดงรายละเอียดของทรัพย์ที่ยึด และต้องทรงรอค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 296 ฉ โดยวิธีการโอนเงินจำนวน 2,500 บาท เข้าบัญชีกองคลัง กรมบังคับคดี และแนบเอกสารประกอบการยึดอสังหาริมทรัพย์ ดังต่อไปนี้

- 1) สำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์
- 2) สำเนาทะเบียนบ้านหรือหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือผู้ถือกรรมสิทธิ์

- 3) ราคาประเมินของเจ้าพนักงานที่ดิน

- 4) แผนที่การไปที่ตั้งทรัพย์ที่ยึด

- 5) ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์ที่จะยึด

- 6) สำเนาใบนำฝากเงินค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี

- เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้รับมอบอำนาจเจ้าหนี้ต้องลงลายมือชื่อในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีดังกล่าวถือว่าเจ้าหนี้ผู้นำยึดได้แสดงเจตนาที่จักทำการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และมีผลว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับคำขอยึดทรัพย์นับแต่เวลาที่ข้อมูลของผู้นำยึดได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี แม้ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีจะยังมีได้เปิดอ่านก็ตาม ซึ่งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูล ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 23 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

2.2 ผลสมบรูณ์ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาที่ต้องพิจารณาว่าการยึดอสังหาริมทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์จักมีผลสมบรูณ์ทางกฎหมายเป็นการยึดทรัพย์เมื่อใดนั้น เห็นว่า ผลสมบรูณ์ในการยึดทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ล้วนเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 304 ทั้งสิ้น กล่าวคือ หากเจ้าพนักงานบังคับคดีได้จัดทำ รายงานการยึดอสังหาริมทรัพย์ โดยหมายแจ้งการยึดให้แก่ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานที่ดินผู้มีหน้าที่ทราบแล้ว การยึดทรัพย์ดังกล่าว จึงจะมีผลสมบรูณ์เป็นการยึดตามกฎหมาย

ปัญหาว่าการยึดอสังหาริมทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยต้นฉบับหนังสือสำคัญของอสังหาริมทรัพย์ที่ยึดนั้น ยังมีได้นำส่งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี จักมีผลทำให้การยึดทรัพย์ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่นั้น เห็นว่า ในส่วนของหนังสือสำคัญดังกล่าวนั้น เมื่ออยู่กับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ถือว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีฝากให้เจ้าหนี้ฯ ดูแลและยังนำมาแสดงไม่ได้เท่านั้น โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้นำยึด ต้องนำส่งต้นฉบับหนังสือสำคัญต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีในภายหลัง แต่ไม่มีผลทำให้การยึดทรัพย์ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปไม่ ทั้งนี้ เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 304

3 ความรับผิดชอบในการยึดทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์

3.1 ความรับผิดชอบของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา (ผู้นำยึดทรัพย์)

หากเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์ตามที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแถลงขอยึดทรัพย์แล้ว ต่อมาปรากฏในภายหลังว่า

- 1) ทรัพย์ที่ยึดเป็นของบุคคลภายนอก มิใช่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือ
- 2) กรณีมีการยึดทรัพย์แล้วโดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีอื่น และเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์นั้นอีกตามคำแถลงขอยึดทรัพย์ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นการยึดซ้ำตามมาตรา 290 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือ
- 3) กรณีมีการยึดทรัพย์แล้ว ต่อมาเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอถอนการยึดทรัพย์ กรณีดังกล่าว การขอยึดทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้แถลงขอนำยึดทรัพย์มีความรับผิดชอบไม่ต่างจากการยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ หรือยึดทรัพย์ ณ ที่ทรัพย์ตั้งอยู่ กล่าวคือ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องรับผิดชอบในค่าธรรมเนียม เจ้าพนักงานบังคับคดีในการยึดทรัพย์สิ้นแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่ายทั้งนี้ เป็นไปตามตาราง 5 ข้อ 3 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ส่วนประเด็นความรับผิดชอบทางอาญาในกรณี หากมีบุคคลเข้าถึงข้อมูลในคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น การล่วงรู้รหัสผ่านที่กรมบังคับคดีออกให้สำหรับผู้แถลงขอยึดทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือมีการปลอมลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลล่วงรู้รหัสผ่าน

หรือผู้ปลอมลายมือชื่อจกมีความผิดฐานเป็นผู้ปลอมเอกสาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/1 – 269/7 ได้

3.2 ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานบังคับคดี

3.2.1 ความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 283 วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า “ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ยึดทรัพย์อันจะต้องยึดภายในเวลาอันควรต้องทำ โดยปราศจากความระมัดระวัง หรือโดยสมรู้เป็นใจกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลใดซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์ที่จะต้องยึด หรือเพิกเฉยไม่กระทำการโดยเร็วตามสมควร เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ต้องเสียหายเพราะการนั้นอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปลดเปลื้องทุกข์ ถ้าศาลได้สวนเป็นที่พอใจว่าข้ออ้างนั้นเป็นความจริง ก็ให้ศาลมีคำสั่งว่าเจ้าพนักงานผู้นั้นตกอยู่ในความรับผิดชอบ จำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่เกินกว่าจำนวนตามคำพิพากษา ถ้าเจ้าพนักงานไม่ชำระค่าสินไหมทดแทนตามคำสั่งของศาล ศาลอาจออกหมายบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของเจ้าพนักงานผู้นั้นได้ แต่ถ้าเจ้าพนักงานมีความสงสัยในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้นำชี้ดังกล่าวแล้ว ซึ่งบุคคลอื่นนอกจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์ที่ยึดนั้นมิใช่เป็นเจ้าของในทะเบียนเจ้าพนักงานนั้นชอบที่จะควั่นยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น และร้องต่อศาลให้กำหนดการอย่างใด ๆ เพื่อมิให้ตนต้องรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวมาแล้ว ”

ปัญหาว่ากรณีเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ยึดทรัพย์อันจะต้องยึดภายในเวลาอันควรต้องทำโดยปราศจากความระมัดระวัง หรือเพิกเฉยไม่กระทำการโดยเร็วตามสมควรนั้น หากกรณีมีผู้ยื่นคำแถลงขอยึดทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์มีปริมาณจำนวนมาก ซึ่งมีระยะเวลาเกินกว่าจะถึงลำดับที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจักทำการเปิดอ่านข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ กรณีดังกล่าวนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะอยู่ในข่ายความเสี่ยงที่จักต้องรับผิดชอบโดยถือว่าไม่ยึดทรัพย์อันจะต้องยึดภายในเวลาอันควรต้องทำ โดยปราศจากความระมัดระวัง หรือเพิกเฉยไม่กระทำการโดยเร็วตามสมควรหรือไม่

3.2.2 ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

พระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 มาตรา 5 บัญญัติไว้ว่า “ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิด ที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่า
กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง ”

มาตรา 8 “ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย
เพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสิน
ไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือ
ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกร้องให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใด ให้คำนึงถึงระดับ
ความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความ
เสียหายก็ได้

ถ้าการทำละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการ
ทำงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การทำละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมา
ใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น ”

เห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตรา 5 และ 8 บัญญัติความรับผิดชอบในกรณีที่เจ้าหน้าที่
กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้หน่วยงานของรัฐของเจ้าหน้าที่
นั้นต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายแทนเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด และให้ผู้เสียหายฟ้องหน่วยงานของรัฐได้โดยตรง
แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่มิได้ ทั้งนี้ เมื่อหน่วยงานของรัฐใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายแล้ว
กฎหมายบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐใช้สิทธิไล่เบี้ยเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดในหน้าที่ได้แต่เฉพาะ
การกระทำละเมิดโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

โดยที่บุคลากรในการปฏิบัติงานมีจำนวนจำกัดทำให้การบังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เกิดความล่าช้าและใช้เวลานานเกินสมควรและกรมบังคับคดีได้มีการพัฒนาระบบการยึดอสังหาริมทรัพย์จากเดิมที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์ ณ สถานที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่มาเป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ เพื่อเป็นการลดภาระในการเดินทางของเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยึดอสังหาริมทรัพย์ได้ปริมาณมากขึ้น อย่างไรก็ตามแม้มีการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการแต่ก็ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการยึดอสังหาริมทรัพย์ได้เท่ากับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น คณะผู้จัดทำโครงการเห็นว่าการยึดอสังหาริมทรัพย์สามารถปรับปรุงให้รวดเร็วเหมาะสมกับปริมาณงานได้โดยนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการดำเนินการยึดอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งได้แก่การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์นั่นเอง

การศึกษาค้นคว้าของคณะทำงานเห็นว่าสามารถนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ได้ โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้นำยึดจะต้องแสดงเจตนาทำการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 โดยมีผลเป็นการยื่นคำแถลงขอยึดทรัพย์นับแต่เวลาที่ข้อมูลของผู้นำยึดได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของเจ้าพนักงานบังคับคดี แม้เจ้าพนักงานบังคับคดียังมิได้เปิดจดหมายอิเล็กทรอนิกส์อ่านก็ตาม ทั้งนี้ ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ส่วนผลสมบูรณ์ในการยึดทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ยังคงเป็นไปตามมาตรา 304 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กล่าวคือ มีผลเป็นการยึดที่สมบูรณ์เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้จัดทำรายงานการยึดอสังหาริมทรัพย์ โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะยื่นคำแถลงทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ต้องแสดงรายละเอียดของทรัพย์ที่ยึดและแนบเอกสารประกอบการยึดอสังหาริมทรัพย์ ดังต่อไปนี้

1. สำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์
2. สำเนาทะเบียนบ้านหรือหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือ ผู้ถือกรรมสิทธิ์
3. ราคาประเมินเจ้าพนักงานที่ดิน
4. แผนที่การไปที่ตั้งทรัพย์ที่ยึด
5. ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์ที่ยึด
6. สำเนาใบนำฝากเงินค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี

ทั้งนี้ โดยเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องทรงค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีตามมาตรา 296 ฉ โดยการโอนเงินเข้าบัญชีกองคลัง กรมบังคับคดี

อย่างไรก็ดี ในการยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ ควรมีการพัฒนา ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการปฏิบัติงานและวางแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานต่อไป

นอกจากนี้ หากมีการนำการยึดอสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์มาใช้เพื่อ พัฒนาระบบงานของกรมบังคับคดีจะนำมาใช้เป็นระบบการยึดอสังหาริมทรัพย์เพื่อเป็นอีกทาง เลือคนึงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่ความโดยมิได้ยกเลิกกระบวนการยึดอสังหาริมทรัพย์เดิม ทั้งนี้ โดยจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงาน บังคับคดี พ.ศ.2522 คำสั่งกรมบังคับคดีที่เกี่ยวข้องต่อไป ตัวอย่างแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติม ปรากฏในภาคผนวก

เพื่อความสมบูรณ์และครอบคลุมในข้อกฎหมายในประเด็นการยึด อสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ มีข้อสังเกตบางประการเพื่อพัฒนาระบบงานบังคับคดี กรมบังคับคดี กล่าวคือ

ประเด็นที่ 1. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้ยื่นคำแถลงทางจดหมาย อีเล็กทรอนิกส์โดยได้แสดงรายละเอียดของทรัพย์สินที่ยึดและแนบเอกสารประกอบการยึด อสังหาริมทรัพย์แล้ว ไม่นำส่งต้นฉบับหรือสำเนาเอกสาร จะมีมาตรการบังคับเจ้าหน้าที่ตามคำ พิพากษาหรือไม่อย่างไร

ในประเด็นดังกล่าว คณะทำงานเห็นว่าควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ตาม คำพิพากษานำส่งต้นฉบับหรือสำเนาเอกสารต่าง ๆ ที่ได้แนบไว้ตามที่ปรากฏทางจดหมาย อีเล็กทรอนิกส์ภายในเวลา 3 วัน หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่ดำเนินการภายในกำหนดถือว่า เพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีขอให้ศาลสั่งถอนการบังคับคดี ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 295 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง

ประเด็นที่ 2. การลงลายมือชื่อรับทราบ ในการจัดทำรายงานการยึด อสังหาริมทรัพย์ด้วยระบบออนไลน์ ของเจ้าพนักงานบังคับคดีนั้น จะสามารถทำได้โดยวิธีการใด

ในประเด็นดังกล่าว คณะทำงานเห็นว่าขณะที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำแถลง ทางจดหมายอีเล็กทรอนิกส์เพื่อขอยึดอสังหาริมทรัพย์ให้มีการตั้งระบบทางอีเล็กทรอนิกส์ว่าเจ้า หน้ตามคำพิพากษายินยอมรับผิดชอบในกรณีหากเกิดความผิดพลาดหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการ แถลงขอยึดทรัพย์สินของตน (ความเสียหายที่เกิดขึ้น หมายถึง ค่าธรรมเนียมยึดทรัพย์สินซึ่งไม่ใช่ตัว เงินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย และหมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี)

บรรณานุกรม

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 , ฉบับที่ 1 (มีนาคม 2545) , หน้า 54

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2544 คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 452/2548 เรื่อง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการยึดทรัพย์ ลงวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2548

วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ การพัฒนาระบบเพื่อการบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ โครงการตามแผนพัฒนากฎหมายประจำปี 2548

สมชาย พงษ์ธา, กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค 4 , คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อรรถพรณ พันธ์พัฒนา , วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (พฤษภาคม 2545) หน้า 371 – 375 , 381-383

ภาคผนวก

ตัวอย่างร่างระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2522

-เพิ่มเติมข้อ45/5 ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ข้อ 45/5 เมื่อผู้นำยึดแกลงขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดอสังหาริมทรัพย์ทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้นำยึดส่งเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หรือเอกสารอื่นใดภายใต้ข้อกำหนดและระยะเวลาของกรมบังคับคดี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำแกลงยึดทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์และตรวจสอบหลักฐานว่าเพียงพอสามารถที่จะดำเนินการยึดทรัพย์ได้ และเมื่อมีเจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอนุญาต และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรีบดำเนินการตามข้อ 45/4 ต่อไป

ตัวอย่างคำสั่งกรมบังคับคดีที่ 452/2548

-แก้ไขเพิ่มเติมข้อ3,3.1,3.2

3.การยึดอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หรือห้องชุด ให้ดำเนินการยึด ณ ที่ทำการหรือยึดทางอินเทอร์เน็ต โดยไม่ต้องออกไปดำเนินการยึด ณ ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ เว้นแต่ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดหรือสาขามีคำสั่งอนุญาตเนื่องจากสภาพทรัพย์สินมีรายละเอียดมากมีโครงสร้างซับซ้อน เช่น โรงแรม โรงงาน ฯลฯ เป็นต้น หรือมีราคาประเมินตั้งแต่ 20 ล้านบาท

3.1ให้ผู้นายึดส่งเอกสารประกอบการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการหรือยึดทางอินเทอร์เน็ต

·
·
·

3.1.6 สำเนาใบนำฝากเงินค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี

ในกรณียึดอสังหาริมทรัพย์ทางอินเทอร์เน็ตให้แนบเอกสารตามข้อ 3.1.1-3.1.6 ทางอินเทอร์เน็ต

3.2 เมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาส่งเอกสารประกอบการยึดทรัพย์สิน ที่ทำการ หรือทางอินเทอร์เน็ต ครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกรายละเอียดแห่งทรัพย์สิน และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับคดีนั้น ๆ ลงในระบบสารสนเทศให้ครบถ้วน โดยให้จัดทำรายงานการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการหรือทางอินเทอร์เน็ต ประกาศยึดทรัพย์สิน หมายแจ้งการยึดพร้อมราคาประเมินและสำเนาหมายบังคับคดีให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ผู้มีส่วนได้เสียทราบ และแจ้งเจ้าพนักงานที่ดินโดยขอให้ราคาประเมินไปในคราวเดียวกัน หรือแจ้งผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุดพร้อมสอบถามภาระหนี้สินของห้องชุดที่ยึดไว้ว่ามีภาระหนี้สินค้างชำระหรือไม่ จำนวนเท่าใด ภาระหนี้สินต่อเดือนเดือนละเท่าใดโดยให้แจ้งภายใน 15 วันนับแต่วันรับหนังสือ หากไม่ได้รับแจ้งภายในกำหนดให้ผู้นายึดเป็นผู้ตรวจสอบภาระหนี้สินดังกล่าว และนำส่งพร้อมรับรองก่อนการขายทอดตลาด

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแถลงขอยึดอสังหาริมทรัพย์ทางอินเทอร์เน็ตไม่นำส่งเอกสารสิทธิต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 3 วันนับแต่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาส่งคำแถลงยึดทรัพย์สินทางอิเล็กทรอนิกส์ ถือว่าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้ศาลสั่งถอนการบังคับคดี ตามมาตรา 295 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประวัติศึกษา

1. ชื่อ-สกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน
คุณวุฒิการศึกษา
สถานที่ติดต่อ
หมายเลขโทรศัพท์
นางสาวมะลิไล แก้วมาดิงาม
นิติกร 6 ว กลุ่มงานที่ 2 กองบังคับคดีล้มละลาย 1
นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
เนติบัณฑิตไทย
189/1 ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
ที่ทำงาน : 0-2881- 4376
ที่บ้าน : มือถือ : 081-8697653
2. ชื่อ-สกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน
คุณวุฒิการศึกษา
สถานที่ติดต่อ
หมายเลขโทรศัพท์
นายเนตินัย หมวดเมือง
นิติกร 5 กลุ่มงานที่ 4 กองบังคับคดีล้มละลาย 5
นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
74/4 ตำบลบางพูน อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัด
ปทุมธานี
ที่ทำงาน : 0-2881-4928
ที่บ้าน : 0-2958-9564 มือถือ : 086-8802970
3. ชื่อ-สกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน
คุณวุฒิการศึกษา
สถานที่ติดต่อ
หมายเลขโทรศัพท์
นายเสริมเกียรติ ขวัญปัญญา
นิติกร 5 กลุ่มงานที่ 2 กองบังคับคดีล้มละลาย 3
นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
61/62 หมู่ที่ 2 ซอยสนอง แขวงหนองค้างพลู
เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
ที่ทำงาน : 0-2881-4381
ที่บ้าน : มือถือ : 087-9827664
4. ชื่อ-สกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน
คุณวุฒิการศึกษา
สถานที่ติดต่อ
หมายเลขโทรศัพท์
นางสาวนิพัชณี ปิ่นตา
นิติกร 5 กลุ่มงานที่ 2 กองบังคับคดีล้มละลาย 5
นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
33/212 บ้านพักราชการตลิ่งชัน ซอยวัดกระจิง
ถนนบรมราชชนนี 67 แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร
ที่ทำงาน : 0-2881-4387
ที่บ้าน : มือถือ : 089-6975814

5. ชื่อ-สกุล นางสาวกิริยา อินทรเจริญ
ตำแหน่งปัจจุบัน นิตกร 5 กลุ่มงานที่ 4 กองบังคับคดีล้มละลาย 5
คุณวุฒิการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เนติบัณฑิตไทย
Undergraduate Certificate in English Language, King's
College London
สถานที่ติดต่อ 189/1 ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2881-4928
ที่บ้าน : มือถือ : 086-6836119
6. ชื่อ-สกุล นางปิยะนันท์ จันทร์เหล่า
ตำแหน่งปัจจุบัน นิตกร 5 กลุ่มงานที่ 1 สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
คุณวุฒิการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สถานที่ติดต่อ 421/25 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 33 แขวงบางขุนศรี
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2881-4376
ที่บ้าน : มือถือ : 086-9842999
7. ชื่อ-สกุล นางสาวนิรมล งามละม้าย
ตำแหน่งปัจจุบัน นิตกร 5 กลุ่มงานที่ 3 สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
คุณวุฒิการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถานที่ติดต่อ 108/296 – 297 หมู่บ้านกฤษดานนคร 10 หมู่ที่ 14
ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2679-2525 ต่อ 143
ที่บ้าน : มือถือ : 086-5684261
8. ชื่อ-สกุล นางสาวอัญชลี จินตนา
ตำแหน่งปัจจุบัน นิตกร 5 กลุ่มงานอายุคดีที่ 2 กองอายุคดีทรัพย์สิน
คุณวุฒิการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
เนติบัณฑิตไทย
สถานที่ติดต่อ 33/175 ซอยวัดกระจิง แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร

- หมายเลขโทรศัพท์ : 0-2881-4369-70
 ที่บ้าน : มือถือ : 081-3108589
9. ชื่อ-สกุล : นางสาวสิรินาฏ ชีวมงคลการุณ
 ตำแหน่งปัจจุบัน : นิตกร 5 กลุ่มงานอายุที่ 3 กองอายุศรัพยาสิน
 คุณวุฒิกการศึกษา : นิตศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 เนติบัณฑิตไทย
 สถานที่ติดต่อ : 99/196 หมู่บ้านชลลดา ตำบลบางรักพัฒนา
 อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- หมายเลขโทรศัพท์ : 0-2881-4370
 ที่บ้าน : มือถือ : 087-6987911
10. ชื่อ-สกุล : นางสาวอุมาพร โฮมจัตุรัส
 ตำแหน่งปัจจุบัน : นิตกร 5 กลุ่มงานฝ่ายวางทรัพย์ สำนักงานวางทรัพย์กลาง
 คุณวุฒิกการศึกษา : นิตศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 เนติบัณฑิตไทย
 สถานที่ติดต่อ : 529 แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
- หมายเลขโทรศัพท์ : 0-2887-5143-4
 ที่บ้าน : มือถือ : 089-7956435
11. ชื่อ-สกุล : นางสาวตุลธร ทรงศิริ
 ตำแหน่งปัจจุบัน : นิตกร 5 กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง
 คุณวุฒิกการศึกษา : นิตศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม
 นิตศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 เนติบัณฑิตไทย
 สถานที่ติดต่อ : กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง
- หมายเลขโทรศัพท์ : 0-2887-5155
 ที่บ้าน : 089-923-3138 มือถือ : 089-923-3138
12. ชื่อ-สกุล : นางสาวเนาวรัตน์ โรจน์ชีวิน
 ตำแหน่งปัจจุบัน : นิตกร 5 กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง
 คุณวุฒิกการศึกษา : นิตศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 นิตศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 เนติบัณฑิตไทย
 สถานที่ติดต่อ : กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง

หมายเลขโทรศัพท์

ที่ทำงาน : 0-2887-5155

ที่บ้าน : มือถือ : 081-426-5256

13. ชื่อ-สกุล

นายพีรพงษ์ สุรสิทธิ์

ตำแหน่งปัจจุบัน

นิติกร 5 กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง

คุณวุฒิการศึกษา

นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

MCL. Indiana University, U.S.A.

MLI. University of Wisconsin, U.S.A.

สถานที่ติดต่อ

กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง

หมายเลขโทรศัพท์

ที่ทำงาน : 0-2887-5155

ที่บ้าน : มือถือ : 089-9223253